

MONY BORDEIANU
în dialog cu Doru Ionescu

Pentru
Marian și Teo, fiicele de pară mei și frumoasele mele alene.
Pentru
Marian și Teo, fiicele de pară mei și frumoasele mele alene.
**NEBUNUL
CU OCHII ÎNCHIȘI**
Povești de viață

Dacă am vrut pe cineva, îmi cer ierarhi,
Însă nu îpot înșira să-i pe toți și toate,
și amprezintă pagini întregi.

INTEGRAL

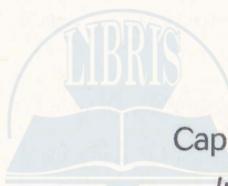

LIBRIS

Cuprins

Nebunul cu ochii închiși / 9
Pentru conformitate (Doru Ionescu) / 13
<i>Knowing you</i> / 17
Capitolul I. LUMINA ZORILOR / 19
Capitolul II. VREMURI / 23
<i>Intermezzo cu Petru Umanschi (I)</i> / 30
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (I)</i> / 34
Capitolul III. VINO SĂ NE ASCUNDEM SUS ÎN NORI! / 37
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (II)</i> / 40
Capitolul IV. NEBUNUL CU OCHII ÎNCHIȘI / 44
<i>Intermezzo cu Tamara, mama lui Nicolae Covaci</i> / 48
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (III)</i> / 49
Capitolul V. MIEZUL NOPȚII / 54
<i>Intermezzo cu Victor Cârcu</i> / 59
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (IV)</i> / 61
Capitolul VI. HEI, PLETOȘI, CU PANTALONI STRÂMȚI ȘI SOIOSHI! / 63
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (V)</i> / 67
<i>Intermezzo cu Petru Umanschi (II)</i> / 69

<i>Intermezzo cu Mircea Baniciu</i>	/ 71
Capitolul VII. AR VREA UN ESCHIMOS / 72	
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (VI)</i>	/ 75
Capitolul VIII. TOTUȘI SUNT CA VOI / 78	
<i>Intermezzo cu Victor „Paul” Șuvăgău</i>	/ 84
<i>Intermezzo cu Kamocsa Béla</i>	/ 85
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (VII)</i>	/ 87
Capitolul IX. VÂNT HAIN, CE MI-AI DUS IUBIREA SPRE APUS / 90	
<i>Intermezzo cu Victor Cârcu</i>	/ 97
<i>Intermezzo cu Nicolae Covaci (VIII)</i>	/ 98
<i>Intermezzo cu Kamocsa Béla</i>	/ 101
Capitolul X. FLOAREA STÂNCILOR / 103	
<i>Intermezzo cu Mugur Winkler</i>	/ 105
<i>Intermezzo cu Cornel Chiriac și Mony Bordeianu</i>	/ 106
Capitolul XI. BACK TO THE FAMILY / 108	
Capitolul XII. GYPSIES ON THE RUN / 119	
Capitolul XIII. TOUCHÉ, TOUCHÉ / 122	
Capitolul XIV. JIMMY IS DOING ALL RIGHT / 129	
<i>Intermezzo Mara Marcu cu Mony Bordeianu</i>	/ 141
<i>Flori</i>	/ 146
Capitolul XVI. SITTING ON A PARK BENCH / 148	

eintegral.ro

EDITURA INTEGRAL
jocul cunoașterii

Capitolul I.

LUMINA ZORILOR

Am văzut lumina zilei într-o noapte de februarie, spre dimineață, între orele patru și cinci, în anul 1948, în Besenova Nouă, în casa bunicii, unde stăteau mama și tata – o casă pe o stradă la marginea satului, cu vecini nemți și țigani. O casă fără lumină electrică, fără apă curentă, fără încălzire centrală, cu toaleta în spatele casei, lângă grajdul cu porci, gâște și găini. Aveam și o grădină destul de mare, cu tot felul de legume (roșii atât de gustoase, ca atunci, nu am mai mâncat niciodată), o curte mare cu iarba, unde se jucau un iepure, un câine și o pisică. Bineînțeles că atunci când m-am născut nu am simțit eu că e frig, dar toată viața mea am fugit de frig și am căutat căldura. Nu o să uit o zi din august – 15, în 2008 – când eram în drum spre mare pentru un concert, cu fosta soție a lui Cristi și cu un prieten foarte bun, Mihai, și ne-am oprit în cartierul Titan, unde am băut o bere, undeva, o bere pe care nu am s-o uit; cred că a fost cea mai bună bere din viața mea, știu că am transpirat mult și cu placere în ziua aia. Căldura, soarele, stelele mă fascinează până azi.

Copilăria mea, de când îmi pot aduce aminte, a fost frumoasă și fericită, cu toate lipsurile une vieți moderne, aşa cum o știm azi. Umblam desculț, culegeam ciuperci, prindeam broaște cărora le tăiam picioarele, le frigeam și le mâncam (au gustul cam ca și carnea de găină). Vecinul nostru de vis-à-vis, moș Șiman, era țigan și avea un câmp cu lubeniță și pepene galben, o minunătie de gust. Nu am mai mâncat lubeniță aşa bună de atunci. Nici în Italia, nici în Spania, nici chiar în Venezuela, la fratele meu. Și bunica și bunicul – care a murit în război – au avut pământ și livadă, cu fructe, cu viață de vie, pământ cu lubeniță, dar când au apărut comuniștii după război au luat totul de la bunica și au obligat-o să intre la Colectiv. Ce tâmpenie! Cum pot oamenii să fie atât de idioți, oare nu au auzit de catastrofa din anii 1930 – 1935, când Stalin a impus colectivizarea și au murit 35 de milioane de foame? Nu am să înțeleg niciodată și mă enervez de fiecare dată de tâmpenia acestui sistem (ale cărui ramificații mai există și azi în România; sunt fiii filor – și aşa mai departe – ai unor oameni tâmpăniți, orbi și lacomi). Curios e că lui moș Șiman nu i-au luat pământul cu lubeniță pentru Colectiv, pe el nu l-au obligat și noi, fiind vecini și buni prieteni cu el, mergeam cu acesta la cules lubeniță și alegeam cei mai buni pepeni să-i mâncăm. Făcea și țuică (avea cazan de făcut țuică) și cred că pe la 11 ani am încercat țuica de prună – bună de tot – de la el. Când ne-am mutat în 1960 la Timișoara, i-am lăsat lui cheile de la casă, să aibă grija de ea până se vinde. Moș Șiman a fost un om deosebit, care mi-a rămas pâna azi viu în amintire.

Țin minte că am fost botezat ortodox, dar la cinci ani am trecut la catolicism (bunica și mama fiind nemțoaice) și mergeam la biserică ca ministrant. La orele de religie a început să mă fascineze istoria, căci preotul avea un talent deosebit în a desfășura

poveștile din biblie. Chiar am avut o perioadă când visam să devin preot (adevăratul tată al tatălui meu a fost preot, îl chema Taune; tata a fost adoptat de al doilea soț al bunicii Bordeianu), dar ideea cu preotul a dispărut destul de repede când am aflat de clericii catolici că trebuie să rămână celibatari. Începusem să mă interesez de fete. În clasa a treia au venit două fete la mine acasă, să învățăm împreună, dar ne-am trezit în grajd, culcați pe paie și inspectând unii la alții ce aveam noi acolo jos și cum arăta. Țin minte că la una dintre ele arăta ca o piersică crăpată. Mie mi-a plăcut ceea ce am văzut atunci și aşa am rămas până azi.

Anii din Besenova Nouă au fost cei mai ușori și fără griji, cei mai fericiți și veseli ani din viața mea. O viață simplă, însă fericită. În 1960 ne-am mutat la Timișoara. Oraș, lume, tramvaie, mașini și o locuință cu lumină electrică, baie, aragaz, apă la robinet. Ce vrei mai mult? Școala mergea, examenul pentru liceu l-am luat, făceam canotaj și eram îndrăgostit de Sandra Tieranu, mare canotoare și frumoasă foc. Când am cunoscut-o, era prietena lui Pavlovici, tot canotor, un băiat frumos, blond, mare musculos și chitarist în trupa de agitație de la Liceul 2, unde cânta cu Nicu și Kamo. Dar nu a trecut mult și a devenit prietena mea; ce-o fi găsit la mine nu știu, căci nu mă puteam compara cu Pavlovici. Am fost împreună cam doi ani, până s-a hotărât să fie cu unul ceva mai matur. Nu am suferit prea mult, căci déjà începusem cu muzica și fetele se cam interesau de mine, nu prea duceam lipsă de atenție din partea sexului opus.

Muzica a fost întotdeauna în sufletul meu, chiar fără să-mi dau seama la început cât de importantă e pentru mine. Țin minte că un vecin de-al meu de pe Doja 10, un domn mai în vîrstă, gras, diabetic, dar cu o vastă poftă de viață, mă invita la el să ascultăm jazz, cum numea el ce asculta: Ray Charles, *Fats Domino*, Little

Richard și alții – asta înainte de *Shadows* și *Beatles* – și nu-mi venea să cred că există aşa ceva, că se poate face, cântă aşa ceva. Cred însă că ceva în mine s-a schimbat în acele momente. Vedeam cu ochii minții exact cum ar fi fost dacă aş fi reușit să o iau pe acest drum. Mare noroc am avut că am mai întâlnit pe cineva care probabil a simțit pe undeva la fel. Vorbesc, bineînțeles, de Nicu. Povestea cu întâlnirea noastră e binecunoscută între timp și își are locul ei în paginile care urmează.

Capitolul II.

VREMURI

Ai o viață ca-n filme. Sau cărți de aventuri. Ești un visător incoregibil, ai plecat în lume – scuză-mă – de nebun, într-un moment în care Phoenix era pe culmile succesului. Ai luat totul de la zero, apoi te-ai tot întors... Mie mi se pare că și-ai cam forțat destinul, nu neapărat muzical. Cu începutul o luăm și noi, Mony... Cum arăta Timișoara în care te-ai născut tu? Cele mai vechi imagini care-ți vin în minte, mai ales că ești departe de orașul tău natal și nu ajungi acolo de fiecare dată când revii în România...

Parcul Doja... Pe strada Gheorghe Doja stăteam eu, lângă parculeț stătea Claudi¹ și după parculeț stătea Nicu². De parcul Doja îmi aduc aminte în primul rând. Și bineînțeles de USODA, unde mă duceam să fac baie.

Āsta era un strand?

Nu, era un bazin de înot. Prin strand eu înțeleg un bazin cu nisip, cu nu știi ce, cu lac... Āsta era un bazin de înot sportiv,

¹ Claudiu Rotaru – chitarist Phoenix din anii '60 (n.r.)

² Nicu Covaci (n.r.)

deschis, unde puteai să mergi să faci baie. În fiecare vară acolo mă găseai. Eu m-am mutat la Timișoara abia în anul 1960, cred.

De unde?

Din Dudeștii Noi. Eu m-am născut în Dudeștii Noi.

Unde-i asta? Nu știu...

La 15 km de Timișoara. Un sat bănățean, plin de șvabi. Bunica era șvăboaică, mama era șvăboaică, iar tata o fost alocat în acest sat ca învățător sau ca profesor și aşa a cunoscut-o pe mama.

Putem face public și momentul nașterii?

Cum să nu? 26 februarie 1948, pe atunci Dudeștii Noi se cheamau Besenova Nouă. Acest nume dădea întotdeauna prilej de zâmbete când eram cu iubita mea... Satul era de șvabi bănățeni – nemți. Din partea mamei eu sunt neamț, ceea ce nu e neapărat un avantaj. Tata, Ion Bordeianu, a fost învățătorul mamei, ea – eleva lui. Așa s-au cunoscut. Tata fusese ofițer în război, iar după aceea l-au făcut învățător; mai târziu a lucrat ca inspector contabil la Județ, la Timiș, alocat pentru colectivele agricole, ceea ce ne-a ajutat să nu ducem lipsă de fructe, carne etc. Mama, Ana Bordeianu, născută Keller, era casnică, iar bunica lucra la colectiva din sat. După nașterea mea, tata a fost mutat la Bihor, iar mama și cu mine am mers după el. Mi s-a spus că în loc de lapte de mamă, că mama nu avea, eu mâncam mămăligă și ceapă.

Cât eram mic, la grădiniță și în primele clase, eram imposibil! Cuminte și liniștit în niciun caz... M-au dat afară de la grădiniță din cauza asta, aşa că mergeam cu bunica de dimineată la colectivă. La cules de tutun, porumb, lubeniță... Dar mie asta mi-a plăcut enorm! Eu conduceam cai, mâncam cu lucrătorii – slănină și

ceapă; pentru un copil de patru-cinci ani asta e o aventură à la Huckleberry Finn!

Am învățat devreme să citesc. Primeam de la sora mamei, care stătea în Germania, cărți de Fenimore Cooper, cu povești cu indieni și, fiind atât de interesante, am învățat devreme să citesc. Dar n-a fost bine! Din cauza asta, la școală, în clasa întâi – făceam școală în limba germană – Mony se plăcusea, ieșea din clasă, trebuia luat cu forță înapoi. Tot nu mă făcusem cuminte și liniștit. În minte cum, în clasa a II-a, i-am trimis unei fete un biletel că o iubesc și, dacă nu mă vrea, mă omor! Învățătorul a prins biletul, a chemat-o pe mama la școală și mi-a tras mama o palmă zdravănă în fața clasei, aşa că, pentru câtva timp, m-am cam liniștit cu „dragostea”...

Am avut o copilărie frumoasă și fericită, cu multe schimbări de localități. După Bihor, la Biled, după Biled, iară la Dudeștii Noi, după aia la Lugoj și iar Dudeștii Noi. Acum, când îmi amintesc, îmi dau seama că toată viața mea a fost o continuă călătorie. Si, în sfârșit, la vîrstă de 12 ani, am ajuns la Timișoara. Eu sunt născut acolo și am făcut primele clase în limba germană, iar după aceea, următoarele în limba română. Si când eram eu într-o șaptea, – a șasea sau a șaptea, cred –, ne-am mutat la Timișoara. Am stat pe Gheorghe Doja, într-un apartament, unde locuiau două familii. Asta îmi aduc eu aminte – strada mea, pe care trecea tramvaiul, și părculețul...

Și, în afară de înnot, ce mai faceați, aveați găști, vă băteați, mergeați la film, alte activități?... Că, altfel, toată lumea face școală, chipurile...

Deh... școală cu probleme. După clasa a treia la școală germană, am trecut la școală română. Mă întrebase tata ceva pe românește și eu i-am răspuns „un vacă”, în loc de „o vacă”, aşa că

Capitolul XI.

BACK TO THE FAMILY

Ai cântat doar tu și cu Cornel...

E singura chestie ce-am făcut-o, imprimarea aia de la radio cu *Freedom*. Au mai fost câteva, dar doar aia s-a înregistrat. El la bongos-uri, eu la voce și chitară și aşa a ajuns să o dea pe post.

Parcă Song of Freedom a prezentat-o Cornel... Ai încercat vreodată să revii la ea, ca să puteți s-o cântați? Măcar în memoria lui Chiriac. E frumoasă, are mesaj, e compusă într-un moment special, și pentru tine și pentru DJ. Dincolo de ce-ați făcut acolo...

Eu m-am gândit acum un an sau, mă rog, mai recent, să se lucreze la ea, să se facă ceva din ea. Dar e greu din cauză că unul stă în Spania, altul stă în Germania, doi stau aici, nici nu locuiesc toti în București. Ce ne trebuie nouă ar fi un om cu cap și cu urechi care să zică: „Măi, merită? Ia veniți voi aici două săptămâni, eu plătesc cazare, masă și studio. Voi lucrați împreună și scoateți un disc.” Noi în două săptămâni scoatem un disc, vorbesc serios. Bucăți sunt destule. Si să dea drumul la disc și, bineînțeles, cu

promotion, de la radio până la televiziune; știi tu mai bine – aşa cum se face, internațional!

Da, da.

Le dai aşa, încet, încet, le bagi peste tot și lumea, dacă aude, vine, cumpără, e interesată. Și în România. Însă trebuie un manager care să zică: „Dom'le, eu cred în băieții ăștia. Investesc 50.000, 100.000, că îi scot până la urmă. Dar nu mai există chestia asta. Pe vremuri era aşa ceva...

Așa o fi afară, la noi, de 20 de ani, de când cică s-a reinventat showbiz-ul, tragi tunuri, cum se zice... Scoți un hit, dacă stă în picioare o vară ți-ai scos și banii, nu contează ce rămâne, valoare muzicală...

Pe vremurile lui Beatles, ale lui Stones, era câte unul care se băga și zicea: „Dom'le, eu cred în ăștia!”... Erau alte vremuri.

Ok, suntem încă la Munchen. A fost un soc Occidentul?

Ei, a fost ceva... Dar să-ți zic o întâmplare ciudată. În România, la un moment dat, mi s-a zis că aş fi fost drogat; de fapt băussem sirop de tuse cu alcool, m-am simțit *high*, umblam diliu pe străzi... Ajung în Germania și mă duc unde erau pipe și țigări, să văd și eu cum e. Mi s-a făcut rău, m-am culcat pe asfalt. Și vine un negru spre mine, un african, mă întreabă de unde sunt. Eu îi spun că din România, îmi zice că și el la fel. De fapt era din Kenya, student în Timișoara. Am mai povestit, apoi m-a dus la Chiriac. M-a ajutat atunci, cum poate un neamț nu ar fi făcut-o, nu cred.

Ai văzut ceva concerte în perioada aia?

Da. Cu Chiriac m-am dus la toate concertele care erau acolo. El, având acreditare, m-a luat și pe mine, am văzut acolo pentru

prima oară *Taste*, *Deep Purple*, *Uriah Heep*, *Free*, *Rory Gallagher*... I-am luat interviu lui Gallagher. Stătea cu picioarele într-o găleată cu apă rece după concert și eu îi luam interviu. Eh, după concert am fost și la Duke Ellington. Că el era mare jazzist, Chiriac. Și ne-am dus undeva într-un sat, unde se ținea un fel de festival de jazz. Ei, și în satul său umblau încă bavarezi în pantaloni de piele și cu pălărie verde, și când m-au văzut, chiar a zis unul „Ehe, dacă r fi Adolf pe aici, n-ai umbla tu aşa, cu părul său.” Bavarezii, în ’70, încă erau reduși, cel puțin unii dintre ei.

Zi-mi de muzică!

Acolo l-am văzut pe Duke Ellington. Era mereu cu o cană cu apă pe pian și din când în când bea apă din cană astă, apă fierbinte. Avea probleme cu rinichii, avea pungi sub ochi cât două degete.

Cred că a și murit în câțiva ani, Aura Urziceanu mi-a povestit că a cântat cu el în perioada imediat următoare, în ’71 sau ’72. Tu în ce formulă l-ai văzut – cu big band sau combo?

Trupă mică, nu big band, doar instrumental.

Și la un moment dat... ţi-a venit hârtia și a trebuit să pleci.

Da, în octombrie, am luat-o către Statele Unite. Am stat acolo până a venit hârtia, cu Chiriac, și după aia am ajuns în SUA. În 21 octombrie am coborât din avion la New York. N-aveam aer, era ca la Napoli, foarte umed și cald.

Unde ai locuit?

La sora mamei, acolo am stat cu toții la început, în Bethlehem. *Bethlehem Steel* era cunoscută ca o mare fabrică de oțel.

Oraș de muncitori, unde erau stabiliți și frații bunicii, care s-au născut în America.

Și te-ai descurcat ușor, cum te-ai integrat?

Destul de bine. La facultate am învățat engleza și știam să citesc și să scriu, plus că, prin texte pe care le cântam, eram destul de familiarizat cu engleza. Dar ca să înțelegi tot, să vorbești ca americanii, să înțelegi bancurile și slangul, mai e nevoie de ceva, aşa că un an de zile nu am lucrat și am stat uitându-mă la televizor și am învățat limba engleză aşa cum trebuie. După aceea mi-am luat *green card*, să pot să lucrez, să câștig bani, să pot să mă întorc și să o iau pe Marieta. Mi-am luat carnetul de condus, mi-am luat mașină. Se dezvolta viața. Ne-am mutat apoi într-un alt apartament, pentru ca atât sora mamei, cât și noi să putem locui normal. M-am împrietenit cu fiica managerului de la fabrica unde lucram și am fost împreună cam un an, o fată foarte bună, care m-a iubit enorm. Din păcate, o aveam pe Marieta în cap și nu puteam fi intim cu ea decât după ce băusem o sticlă de *Southern Comfort*. Mi-e rușine și azi de cât de nesimțit am fost. Noroc că nu m-a dat afară managerul după ce am părăsit-o. Stăteam în apartamentul nou, eu și cu frate-meu, până ce m-am întors eu în România, și mergeam la concerte. *Jethro Tull*, *Yes*, *Emerson Lake & Palmer*... După aceea, la New York, la Fillmore East, am văzut Eric Clapton, Derek & The Dominos, *The Humble Pie*, *Earth, Wind & Fire*. Mă duceam la tot ce se putea vedea!

Ai resimțit urmele fenomenului hippie? Cum ti s-a părut?

Nu. Singurul de care ziceai că-ți mai aducea aminte puțin de hippie era Ian Anderson de la *Jethro Tull*, că era cu cizmele lui înalte, cu pantalonii ăia strâmbi și stând pe un picior, pălărie, nu